

ZBS¹ Združenje bank Slovenije

Pravila za oblikovanje in uporabo standardiziranih referenc pri opravljanju plačilnih storitev, verzija 1.4

**Standardizirane strukture referenc pri plačilnih storitvah za
ponudnike in uporabnike plačilnih storitev**

November 2023

KAZALO

1. UVOD.....	3
1.1 OPREDELITEV REFERENC.....	3
1.2 NAMEN	3
2. REFERENCA SI.....	4
2.1 STRUKTURA REFERENCE SI	4
2.2 MODELI ZA ZAPIS REFERENCE PLAČNIKA/PREJEMNIKA PLAČILA S POJASNILI.....	4
2.2.1 UPORABA MODELA.....	5
2.2.2 IZRAČUN KONTROLE ŠTEVILKE	6
3. REFERENCA RF	7
3.1 KONVERZIJA VELIKIH IN MALIH ČRK V ŠTEVILKE	7
3.2 GENERIRANJE IN IZRAČUN KONTROLNE ŠTEVILKE	7
3.2.1 KONTROLA PRAVILNOSTI IZRAČUNA KONTROLNE ŠTEVILKE	8
4. OBJAVA IN VELJAVNOST PRAVIL	9
PRILOGA 1: PRIMER OBRAZCA UPN QR Z REFERENCO SI (MODEL 12).....	10
PRILOGA 2: PRIMER OBRAZCA UPN QR Z REFERENCO RF.....	11
PRILOGA 3: IZRAČUN KONTROLNE ŠTEVILKE Z UPORABO MODULA 11.....	12
PRILOGA 4: IZRAČUN KONTROLNE ŠTEVILKE ZA REFERENCO RF.....	13
PRILOGA 5: KONTROLA PRAVILNOSTI IZRAČUNA REFERENCE RF	14

1. UVOD

S temi pravili se določa način oblikovanja in uporabe standardiziranih referenc pri opravljanju plačilnih storitev. Namen uporabe standardiziranih referenc je zagotavljati večjo točnost podatkov, zmanjšanje možnost napake in večjo avtomatizacijo v procesu obdelave plačilnih transakcij, od plačnika do prejemnika plačila.

Uporaba standardiziranih referenc je priporočena pri izvrševanju domačih in čezmejnih plačilih.

Spremembe dokumenta so **označene**.

1.1 Opredelitev referenc

Referenca	Referenca predstavlja niz znakov, ki so lahko številke in/ali črke, in ki enolično določajo nek dokument (npr. faktura, pogodba ipd.).
Referenca SI	Slovenska referenca. Označena je s predpono SI, ki ji sledi niz števil, zapisanih skladno s temi pravili.
Referenca RF	Referenca po standardu ISO 11649:2009(E). Priporočena je s pravili SEPA za kreditna in debetna plačila in je označena s predpono RF, ki ji sledi niz števil in/ali črk.

1.2 Namen

Referenca (drugi izrazi: »sklic na številko«, »kreditna referenca« ali »strukturirana kreditna referenca) se uporablja pri izvrševanju plačilnih transakcij kot enolična oznaka plačila. Sestavljena je iz števil in/ali črk skladno s temi pravili.

Referenco praviloma določi prejemnik plačila in jo sporoči plačniku (npr. izda račun, obračun, pošlje pogodbo, plačilni nalog). Namenjena je avtomatski prepoznavi plačila ter avtomatskemu usklajevanju evidenc oziroma postavk v postopku knjiženja prejetih plačil. S tem je omogočena poenostavitev postopkov povezanih s prejetimi plačili.

Referenca se, v postopku izvrševanja plačilnih transakcij pri ponudnikih plačilnih storitev, prenaša od plačnika do prejemnika plačila nespremenjena, kot jo je zapisal plačnik in predložil v izvršitev ponudniku plačilnih storitev.

2. REFERENCA SI

2.1 Struktura reference SI

- na 1. in 2. mestu: konstanta SI
- na 3. in 4. mestu: številka modela
- od 5. do 26. mesta: vsebina modela, ki je sestavljena iz največ 22 znakov, od tega do 20 števil in največ dva vezaja

Primer vizualnega zapisa: SI05 19-1235-84503

Primer elektronskega zapisa: SI0519-1235-84503

2.2 Modeli za zapis reference plačnika/prejemnika plačila s pojasnili

Številka modela	Vsebina modela (razdelitev polja in pozicija kontrolnih števil v modelu)	Število sklopov (P)	
		Obvezno	Dovoljeno
00	P1 - P2 - P3	1	3
01	(P1 - P2 - P3) K	1	3
02	P1 - (P2) K - (P3) K	3	3
03	(P1) K - (P2) K - (P3) K	3	3
04	(P1) K - P2 - (P3) K	3	3
05	(P1) K - P2 - P3	1	3
06	P1 - (P2 - P3) K	2	3
07	P1 - (P2) K - P3	2	3
08	(P1 - P2) K - (P3) K	3	3
09	(P1 - P2) K - P3	1	3
10	(P1) K - (P2 - P3) K	2	3
11	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
12	(P1) K	1	1
18	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
19	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
21	(P1) K - (P2)	2	2
22	(P1) K - P2	2	2
23	(P1) K - (P2) K	2	2
28	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
31	(P1) K - (P2)	2	2
32	(P1) K - P2	2	2
38	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
40	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
41	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
48	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
49	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
51	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
55	(P1) K - P2 - P3	1	3
58	(P1) K - (P2) K - P3	2	3
99		0	0

Uporabnik izbere številko modela in število podatkov v vsebini modela, ki jih bo uporabljal za številčno označevanje reference. Številka modela je dvomestni podatek, ki ga uporabnik vpiše v polje referenca za predpono SI (primer v Prilogi 1) in tako določi način kontrole vsebine modela.

Vsebina modela je lahko izpisana z enim, dvema ali s tremi podatki (P1 - P2 - P3). Podatki so ločeni z vezajem. Dolžina enega podatka je omejena na 12 številčnih znakov, vsi trije podatki skupaj pa na 20 številčnih znakov, ne glede na število uporabljenih vezajev (največ dva).

Izjema je model 12, kjer je dolžina podatka (P1) 13 znakov, vključno s kontrolno številko, brez vezaja..

Če je vsebina modela izkazana z enim podatkom velja, da je to podatek P1, če je izkazana z dvema podatkoma, sta to podatka P1 in P2. Podatka P2 in P3 se vpišeta brez vodilnih ničel.

Kontrolna številka podatka (K) je zadnja številka v podatku ali v skupini podatkov in je njen sestavni del. Izračunana je po modulu 11.

2.2.1 Uporaba modela

Izbira številke modela je odvisna od odločitve uporabnika, kateri podatki (P) v informaciji morajo biti pod računalniško kontrolo.

Model 00 se uporablja, ko podatki nimajo kontrolne številke, vendar morajo ustrezati splošnim kontrolam, opisanih v točki 4.1.

Model 01 se uporablja, ko imajo podatki skupno kontrolno številko.

Model 02 se uporablja, ko imata podatka P2 in P3 ločeno kontrolno številko. Podatek P1 nima kontrolne številke.

Model 03 se uporablja, ko imajo podatki P1, P2 in P3 ločeno kontrolno številko.

Model 04 se uporablja, ko imata podatka P1 in P3 ločeno kontrolno številko. Podatek P2 nima kontrolne številke.

Model 05 se uporablja, ko ima podatek P1 kontrolno številko. Podatka P2 in P3 nimata kontrolne številke.

Model 06 se uporablja, ko imata podatka P2 in P3 skupno kontrolno številko. Podatek P1 nima kontrolne številke.

Model 07 se uporablja, ko ima podatek P2 kontrolno številko. Podatka P1 in P3 nimata kontrolne številke.

Model 08 se uporablja, ko imata podatka P1 in P2 skupno kontrolno številko. Podatek P3 ima ločeno kontrolno številko.

Model 09 se uporablja, ko imata podatka P1 in P2 skupno kontrolno številko. Podatek P3 nima kontrolne številke.

Model 10 se uporablja, ko ima podatek P1 ločeno kontrolno številko. Podatka P2 in P3 imata skupno kontrolno številko.

Model 11 se uporablja, ko imata podatka P1 in P2 ločeni kontrolni številki. Podatek P3 nima kontrolne številke.

Model 12 se uporablja, ko ima podatek P1 kontrolno številko in je dolžina podatka P1 skupaj s kontrolno številko največ 13 znakov. Podatka P2 in P3 nista dovoljena.

Modeli 18, 19, 21, 23, 28, 38, 31, 40, 41, 48, 49 in 51 se uporabljajo, ko imata podatka P1 in P2 ločeno kontrolno številko. Podatek P3 nima kontrolne številke.

Model 22 in 32 uporablja izključno Finančna uprava Republike Slovenije za pripravo nalogov pri poslovanju s SEPA direktno obremenitvijo.

Model 55 se uporablja, ko ima podatek P1 kontrolno številko. Podatka P2 in P3 nimata kontrolne številke.

Model 58 se uporablja, ko imata podatka P1 in P2 ločeni kontrolni številki. Podatek P3 nima kontrolne številke. Uporablja se izključno za posle spremljanja upravljanja likvidnosti sistema enotnega zakladniškega računa.

Model 99 se uporablja brez podatkov P1, P2 in P3.

2.2.2 Izračun kontrole številke

Priporočeno je, da ponudniki plačilnih storitev preverjajo pravilnost izračuna kontrolne številke v referenci SI oziroma referenci RFin s tem opozorijo in preprečijo napake, ki bi lahko nastale pri ročnem vnosu podatkov.

Izračun kontrolne številke z uporabo modula 11, s primeri uporabe, je opredeljen v Prilogi 3.

3. REFERENCA RF

Referenca RF se uporablja pri SEPA kreditnih in debetnih plačilih. Ponudniki plačilnih storitev pri izvajanju plačilnih transakcij upoštevajo pravila za kontrolo izračuna kontrolnih števil. Referenca RF omogoča uporabo števil ter malih in velikih črk, večjo kontrolo in s tem večjo točnost podatkov ter je v uporabi v celotnem SEPA območju.

Struktura reference RF:

- na 1. in 2. mestu: konstanta RF
- na 3. in 4. mestu: kontrolna številka, izračunana po modulu MOD 97-10, ki je definiran v standardu ISO/IEC 7064
- od 5. do 25. mesta: zaporedje dovoljenih znakov*, ki določajo nek dokument (npr. faktura, pogodba ipd.); vezaji, presledki in drugi posebni znaki niso dovoljeni

***Dovoljeni znaki:** številke od 0 do 9; male in velike črke od A do Z po kodni tabeli (UTF-8), z naborom znakov v latinici.

Primeri vizualnega zapisa: RF71 2348 231

RF45 SBO2 010

Vizualno se referenca zapiše v sklopih po štiri znake (številke in/ali črke). Posamezen sklop štirih znakov je med seboj ločen s presledkom, zaradi lažjega branja in zapisa pri vnosu podatkov. Zadnji sklop znakov lahko vsebuje tudi manj kot štiri znake (primer v Prilogi 2).

Primeri elektronskega zapisa:

RF712348231

RF45SBO2010

V elektronski obliki se vsi znaki reference pišejo skupaj brez medsebojnih presledkov.

3.1 Konverzija velikih in malih črk v številke

Konverzija velikih in malih črk v številke se uporablja za izračun kontrolne številke.

Konverzija se izvrši na naslednji način:

A = 10	F = 15	K = 20	P = 25	U = 30	Z = 35
B = 11	G = 16	L = 21	Q = 26	V = 31	
C = 12	H = 17	M = 22	R = 27	W = 32	
D = 13	I = 18	N = 23	S = 28	X = 33	
E = 14	J = 19	O = 24	T = 29	Y = 34	

3.2 Generiranje in izračun kontrolne številke

Generiranje kontrolne številke poteka v treh korakih:

1. Nizu znakov od 5. do 25. mesta dodamo na desni strani RF00.
2. Črke pretvorimo v številke skladno s tabelo, ki je navedena v poglavju 3.1.
3. Naredimo izračun kontrolne številke po modulu MOD 97-10 (ISO/IEC 7064).

Primer generiranja in izračuna kontrolne številke za referenco RF je v Prilogi 4.

3.2.1 Kontrola pravilnosti izračuna kontrolne številke

Priporočeno je, da ponudniki plačilnih storitev preverjajo pravilnost izračuna kontrolne številke v referenci RF in na ta način preprečijo napake, ki lahko nastanejo pri vnosu podatkov.

V kolikor ponudnik plačilnih storitev plačnika pri kontrolnem izračunu kontrolne številke ugotovi, da je napačna, plačilo izvrši do prejemnika plačila z nespremenjeno vsebino reference, razen če ni sklenjen drugačen dogovor s plačnikom.

Način kontrole pravilnosti izračuna kontrolne številke je v Prilogi 5.

4. OBJAVA IN VELJAVNOST PRAVIL

Pravila za oblikovanje in uporabo standardiziranih referenc pri opravljanju plačilnih storitev vzdržuje Združenje bank Slovenije in so javno objavljena na spletnih straneh Združenja bank Slovenije <http://www.zbs-giz.si/>.

Pravila so veljavna z dnevom objave na spletnih straneh Združenja bank Slovenije, uporabljajo pa se od 1.12.2023 dalje.

Priloga 1: Primer obrazca UPN QR z referenco SI (model 12)

Koda QR		IBAN plačnika		Polog	Dvig
QR		Referenca plačnika		☐	☐
		Ime, ulica in kraj plačnika			
		Janez Novak			
		Dunajska 1 1000 Ljubljana			
Koda namena		Namen plačila	Znesek	Datum plačila	Nujno
RENT	Plačilo najemnine 10/2016		EUR ***81,05		☐
IBAN prejemnika		Referenca prejemnika		Rok plačila	
SI56 0510 0801 0486 080		SI12 9990000359896		15.11.2016	
Ime, ulica in kraj prejemnika		UPN QR			
Novo podjetje d.o.o.					
Lepa cesta 15					
3698 Loški Potok					
				Podpis plačnika (neobvezno žig)	

Prostor za vpisane ponudnike plačilnih storitev

Referenca prejemnika → primer uporabe reference SI po modelu 12

Referenca po modelu 12 mora vsebovati 13 znakov, če je podatek manjši, se dopolni z vodilnimi ničlami.

Priloga 2: Primer obrazca UPN QR z referenco RF

Koda QR		IBAN plačnika		Polog	Dvig	
		SI56 0510 0801 0486 080		☐	☐	
		Referenca plačnika				
		RF81	352A DD05 899			
		Ime, ulica in kraj plačnika				
		Novo podjetje d.o.o.				
		Lepa cesta 15				
		3698 Loški Potok				
		Znesek	Datum plačila	Nujno		
		EUR ***131,67		☐		
Koda namena	Namen plačila	Rok plačila				
SUBS	Letna naročnina na ZZYS					
IBAN prejemnika				UPN QR		
DE12 5001 0517 0648 4898 90						
Referenca prejemnika						
RF45	SBO2 010					
Ime, ulica in kraj prejemnika						
Gesellschaft GmbH						
Rosenthal 15						
DE-86807 Buchloe						
				Podpis plačnika (neobvezno žig)		

Prostor za vaše ponudnike plačilnih storitev

Priloga 3: Izračun kontrolne številke z uporabo modula 11

Izračun kontrolne številke z uporabo modula 11 se opravi takole:

- posamezne številke v podatku se pomnožijo s ponderjem; ponder se začne s številko 2 na desni strani in poveča za 1 proti levi strani podatka,
- ponderji naraščajo od številke 2 do vključno 13, dolžina enega polja P(n) je lahko največ 12 znakov:
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 → število znakov
13 12 11 10 9 8 7 6 5 4 3 2 → ponderji
- zmnožki števil in ponderjev se seštejejo, seštevek pa deli s številko 11,
- ostanek pri delitvi se odšteje od številke 11, dobljeni rezultat je kontrolna številka (K).

Če je rezultat 10, je kontrolna številka 0 (ničla).

Številčnih podatkov, pri katerih je seštevek zmnožkov posameznih števil in ponderjev deljiv s številko 11, ostanek pri delitvi je 0 (rezultat = 11, kontrolna številka pa 0), se ne priporoča.

Primeri izračuna kontrolne številke:

a) podatek	1	0	2	6	7	4
ponder	7	6	5	4	3	2
seštevek zmnožkov	7	+ 0	+ 10	+ 24	+ 21	+ 8 = 70
delitev seštevka z 11	70	: 11	= 6	(ostanek 4)		
kontrolna številka	11	- 4	= 7	(kontr. št. = 7)		
podatek s kontrolno številko	1	0	2	6	7	4 7
b) podatek	1	4				
ponder	3	2				
seštevek zmnožkov	3	+ 8	= 11			
delitev seštevka z 11	11	: 11	= 1	(ostanek 0)		
kontrolna številka	11	- 0	= 11	(kontr. št. = 0)		
podatek s kontrolno številko	1	4	0			
c) podatek	5	4				
ponder	3	2				
seštevek zmnožkov	15	+ 8	= 23			
delitev seštevka z 11	23	: 11	= 2	(ostanek 1)		
kontrolna številka	11	- 1	= 10	(kontr. št. 0).		
podatek s kontrolno številko	5	4	0			

Kontrolna številka je enomestna. Vpiše se kot zadnja številka v podatku, za katerega se izračunava in je sestavni del tega podatka.

Priloga 4: Izračun kontrolne številke za referenco RF

Za primer izračuna vzamemo referenco 2348231 (povzetp po standardu ISO 11649:2009(E)):

1. Zbrišemo vse nedovoljene znake (glej poglavje 5).
2. Na desno stran reference dodamo »RF00«
primer: število postane 2348231RF00
3. Pretvorimo črki »RF« v številko »2715« (skladno s konverzijsko tabelo, opredeljeno v poglavju 3.1)
primer: število postane 2348231271500
4. Izračunamo po modulu MOD 97-10
primer: pri deljenju števila 2348231271500 s 97 je ostanek 27
5. Ostanek odštejemo od 98, in če je rezultat manjši od 10, vstavimo vodilno ničlo
primer: $98 - 27 = 71$
6. Rezultat izračuna: RF712348231 (elektronski zapis) ali RF71 2348 231 (vizualni zapis)

Za primer izračuna vzamemo referenco SBO2010:

1. Zbrišemo vse nedovoljene znake (glej poglavje 5)
2. Na desno stran reference dodamo »RF00«
primer: referenca postane SBO2010RF00
3. Pretvorimo črki »RF« v številko »2715« ter črke »SBO« v številko »281124« (skladno s konverzijsko tabelo, opredeljeno v poglavju 3.1);
primer: referenca postane število 2811242010271500
4. Izračunamo po modulu MOD 97-10
primer: pri deljenju števila 2811242010271500 s 97 je ostanek 53
5. Ostanek odštejemo od 98, in če je rezultat manjši od 10, vstavimo vodilno ničlo
primer: $98 - 53 = 45$
6. Rezultat izračuna: RF45SBO2010

Priloga 5: Kontrola pravilnosti izračuna reference RF

Način kontrole pravilnosti izračuna kontrolne številke:

1. Prve štiri znake reference premaknemo v desno, na konec reference
2. Pretvorimo črki »RF« v številko 2715 in morebitne ostale črke v številke skladno s konverzijsko tabelo, opredeljeno v poglavju 3.1
3. Naredimo izračun po modulu MOD 97-10

V kolikor je ostanek enak 1, je kontrola pravilna in referenca RF veljavna.

Shematski prikaz:

RF CC XXYYZZ $\Rightarrow$ XXYYZZ RFCC $\Rightarrow$ XXYYZZ 2715CC $\Rightarrow$ X (izračun po MOD 97-10)

Vrednost X = 1 pomeni, da je RF veljavna

< > 1 pomeni, da je RF napačna

Primer kontrole pravilnosti izračuna kontrolne številke za referenco RF712348231:

1. Prve štiri znake reference RF712348231 premaknemo v desno in dobimo zapis 2348231RF71
2. Pretvorimo črki »RF« v številko 2715 in dobimo 2348231271571
3. Izračunamo po modulu MOD 97-10 (število delimo z 97) in dobimo ostanek 1. Pomeni, da je referenca RF veljavna.

Primer kontrole pravilnosti izračuna kontrolne številke za referenco RF45SBO2010:

1. Prve štiri znake reference RF45SBO2010 premaknemo v desno in dobimo zapis SBO2010RF45
2. Pretvorimo črki »RF« v številko 2715, črke »SBO« v 281124 in dobimo 2811242010271545
3. Izračunamo po modulu MOD 97-10 (število delimo z 97) in dobimo ostanek 1. Pomeni, da je referenca RF veljavna.